

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Innovatie op de markt brengen? Neem geen risico en check of iemand anders jouw product al heeft beschermd

Je hebt een uitvinding gedaan en bent van plan om die op de markt brengen. Wat je dan niet wilt, is inbreuk maken op de rechten van anderen. Dat voorkom je door te onderzoeken of je Freedom to Operate (FTO) hebt: 'vrijheid van handelen'. Ook belangrijk: vaak vragen potentiële investeerders naar FTO. Hier lees je wat er komt kijken bij een FTO-onderzoek voor octrooien (ook wel patenten).

>> *Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en
Internationaal ondernemen*

Met een Freedom to Operate (FTO)-onderzoek ontdek je of je rechten van anderen schendt als je de markt op gaat met je product. Dat is belangrijk, want misschien heeft een ander al intellectuele eigendomsrechten op dezelfde innovatie en is jouw vrijheid van handelen daardoor beperkt.

FTO-onderzoek is risicoanalyse

Een FTO-onderzoek is een risicoanalyse. Je schat het risico in op inbreuk op intellectuele eigendomsrechten van anderen. Naast de rechten op techniek in een product of proces, bestaat dat risico bijvoorbeeld ook voor software, merken en vormgeving. Garantie op FTO er overigens niet. Een onderzoek omvat namelijk nooit alles. Bij octrooien komt dit onder meer doordat aanvragen 18 maanden geheim blijven.

FTO-onderzoek is geen nieuwheidsonderzoek

Een FTO-onderzoek is iets anders dan een *nieuwheidsonderzoek*. Dit nieuwheidsonderzoek is verplicht bij een octrooiaanvraag en vergelijkt de uitvinding met de openbaar bekende 'stand van de techniek'. Met een nieuwheidsonderzoek wil je erachter komen of je een

octrooi kunt krijgen op een technische vernieuwing. Met een FTO-onderzoek wil je weten of je met je product geen inbreuk maakt op de rechten van anderen. Een FTO-onderzoek gaat dus niet alleen over een technische vernieuwing, maar over je complete product.

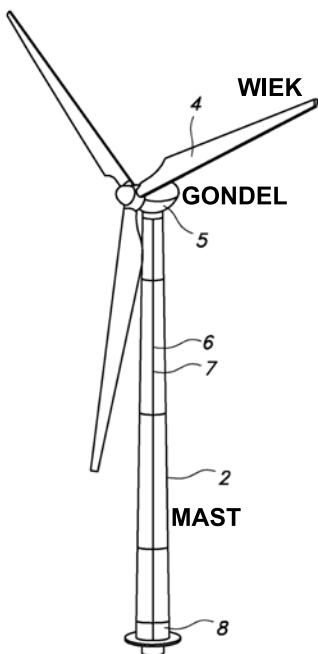
Focus op onderwerpen met concurrentievoordeel en risico

FTO-onderzoek is een terugkerende taak om op de hoogte te blijven van de nieuwste ontwikkelingen op octrooigebied. Maar je kunt niet steeds al die duizenden nieuwe octrooien doorspitten. Breng daarom focus aan in de onderwerpen die je bijhoudt:

- Knip je product op in verschillende technologieën die elk om een andere aanpak voor FTO vragen.
- Kijk vooral naar de onderwerpen die het meeste concurrentievoordeel en risico opleveren.

Voorbeeld: windturbines

Voor windturbines heb je masten, wieken en gondels nodig. Verkoop je complete windturbines, dan moet je voor elk onderdeel je risico inschatten. In deze tabel zie je hoe je dat kunt doen:

Onderdeel	Is dit je concurrentievoordeel?	Risico	Aanpak voor FTO-onderzoek
Masten koop je in bij verschillende leveranciers	Nee	Laag	Er zijn voldoende alternatieve leveranciers, dus er is geen FTO-onderzoek nodig
Voor gondels werk je samen met een vaste leverancier die belang heeft bij jouw succes	Nee, maar je bent afhankelijk van een specifieke leverancier	Beheersbaar	Spreek af dat de leverancier zorgt voor FTO op dit onderwerp
Nieuwe technologie in de wieken is de kern van je voorsprong. Hierop heb je octrooi aangevraagd	Ja: je focus ligt op deze zelfontwikkelde technologie	Hoog: het nieuwheids-onderzoek bij de octrooiaanvraag is geen FTO-onderzoek	Je hebt een voorbereidend octrooi-onderzoek en een nieuwheidsonderzoek laten uitvoeren op een technische vernieuwing. Daarnaast is aanvullend FTO-onderzoek nodig voor de complete wiek
De bevestiging van de nieuw ontwikkelde wieken aan de gondel. Dit is R&D zonder octrooiaanvraag	Ja: de focus ligt op de wieken, maar daarvoor is een goed aansluitende werking nodig	Hoog	FTO-onderzoek is nodig op dit specifieke gebied

Figuur 1: Een windturbine bestaat uit wieken, een gondel en een mast. Verkoop je geen complete windturbines, maar alleen wieken? Of wil je dieper ingaan op specifieke onderdelen van de wieken? Maak dan voor de onderdelen daarvan een soortgelijke tabel.

Planmatig FTO-onderzoek

Veel bedrijven besteden FTO-onderzoek uit aan commerciële partijen die daarin zijn gespecialiseerd. Om een goede risicoanalyse te maken, is het belangrijk om

precies te weten welke stappen tot het onderzoeksresultaat hebben geleid. Hieronder staan keuzes die een onderzoeker maakt bij het onderzoek. Controleer of de gemaakte keuzes passen die bij de risico's die je wilt inschatten.

Stap	Vraag	Toelichting
1. Selecteer octrooien	Op welke specifieke technische aspecten is er gezocht?	FTO-onderzoek heeft vaak meer onderwerpen dan een nieuwheidsonderzoek. Selecteren is nodig om het aantal octrooien te beperken dat je moet bestuderen. Waarop is er geselecteerd? Wat is níét bekeken, en is het risico aanvaardbaar dat dit niet is onderzocht?
2. Controleer de selectie van octrooien	Hoe is er gezocht?	Met welke classificatiecodes
		Met welke trefwoorden in combinatie met een of meer classificatiecodes
		Je kunt octrooien internationaal vinden met codes op het technische onderwerp. Deze classificatiecodes (IPC/CPC) bestaan uit combinaties van letters en cijfers. Hoe langer de code, hoe specifieker; A47C1/03266 is dus specifieker dan A47C1. Tip: vraag naar codes van minimaal zeven tekens.
		Welke trefwoorden zijn er naast de classificatiecodes gebruikt? Let hierbij op synoniemen en 'truncatie' (inkorting met symbool). Controleer of de gebruikte trefwoorden relevant zijn in combinatie met classificatiecodes. Het trefwoord <i>windturbine</i> is niet handig in een classificatie over windturbines. Trefwoorden over bijvoorbeeld de constructie of materialen zijn wel een goede aanvulling in de classificatie over windturbines.
3. Controleer de landen of regio's	Zijn de octrooien aangevraagd in landen of regio's die belangrijk zijn voor je handel? (Denk aan de productie, import, doorvoer en afzetmarkt.)	Vaak is een octrooi aangevraagd in meer landen. Controleer van deze publicatienummers de landencodes, bijvoorbeeld NL0123456C . Denk ook aan internationale procedures (EP, WO). Soms staat er meer in octrooiregisters dan in octrooidatabanken als Espacenet. Octrooicentrum Nederland kan je hierbij gratis ondersteunen.
4. Controleer de status	Wat is de status van de octrooien in de relevante landen of regio's? Dat wil zeggen: zijn ze van kracht of vervallen?	De status van een octrooi kan veranderen, bijvoorbeeld als je niet de instandhoudingstaks in een land betaalt. Octrooicentrum Nederland kan je gratis helpen met het zoeken naar actuele informatie uit octrooiregisters.
5. Lees de inhoud	Komt de techniek in de relevante octrooien overeen met jouw innovatie? Kijk hierbij specifiek naar de claims.	Is er per octrooi aangegeven welke relevante technische aspecten staan in welke claim? Interpretatie van claims is vakwerk. Hiervoor raden we aan om een octrooigemachtigde in te schakelen.

Meer informatie over Octrooicentrum Nederland

FTO gaat niet alleen over octrooien, maar ook over ander intellectueel eigendom, zoals merkenrecht en auteursrecht. Daarnaast kunnen bedrijfsgeheimen en contracten een rol spelen. Wil je hier meer over weten? De octrooiadviseurs van Octrooicentrum Nederland geven gratis voorlichting, waaronder:

- sterker tot de kern komen van het intellectueel eigendom waarmee je een onderscheidende positie hebt;
- meedenken over duurzame concurrentievoorsprong en waardecreatie op basis van intellectueel eigendom;
- bespreken wat handig is om in octrooien te noemen en wat beter geheim kan blijven;
- samen bekijken wat je zelf in databanken wilt opzoeken en wat je liever uitbesteedt aan commerciële partijen (zoals FTO-onderzoek en de interpretatie van claims);
- ondersteunen bij het zoeken in octrooidatabanken met technische onderwerpen op maat;
- actuele informatie opzoeken in octrooiregisters. Waar is een bepaald octrooi van kracht?

Heb je vragen? Mail Octrooicentrum Nederland op octrooicentrum@rvo.nl, bel 088 042 4002, kijk op www.rvo.nl/octrooien of [vraag een gesprek aan met een octrooiadviseur](#).

Dit is een publicatie van:

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL Den Haag
Postbus 93144 | 2509 AC Den Haag
T +31 (0) 88 042 42 42
F +31 (0) 88 602 90 23

© Rijksdienst voor Ondernemend Nederland | april 2024

Publicatienummer: RVO-070-2024/BR-INNO

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) stimuleert duurzaam, agrarisch, innovatief en internationaal ondernemen. Met subsidies, het vinden van zakenpartners, kennis en het voldoen aan wet- en regelgeving. RVO werkt in opdracht van ministeries en de Europese Unie.

RVO is een onderdeel van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.